

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ D'ASSUMPTES INSTITUCIONALS I GENERALS DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 355-1992

Fq.Con.núm. 33/27

X legislatura

Any 2022

Núm. 76

**Presidència
del Sr. Enrique Casanova i Peiró**

Sessió celebrada dia 18 de maig de 2022

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

I. Adopció d'acord respecte de l'escrit RGE núm. 3548/22, presentat pel Grup Parlamentari Popular, de sol·licitud de compareixença de la directora de l'Advocacia de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en relació amb la nota jurídica urgent respecte de l'esborrany de l'Avantprojecte de Proposició de Llei de Reserva de la Biosfera de Menorca. 1418

II. PROPOSICIONS NO DE LLEI:

1) RGE núm. 6564/21, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a permanència de la unitat GEDEX, Grup Especialista en Desactivació d'Explosius, de la Guàrdia Civil a Menorca. 1422

2) RGE núm. 6802/21, del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, relativa a secrets oficials. 1425

EL SR. PRESIDENT:

Bon dia, senyores i senyors diputats, comencem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions.

LA SRA. FERNÁNDEZ I PRIETO:

Sí, Sr. President, Irantzu Fernández substitueix Francina Armengol.

EL SR. MAS I TUGORES:

President, Joan Mas substitueix Miquel Ensenyat.

EL SR. CAMPS I PONS:

Sebastià Sagreras substituirà el Sr. Lafuente.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Sr. Presidente, Jesús Méndez sustituirá a doña Patricia Guasp.

EL SR. PRESIDENT:

D'acord. Donam la benvinguda a la Sra. Sílvia Cano, ens escolta, Sra. Cano? D'acord.

I. Adopció d'acord respecte de l'escrit RGE núm. 3548/22, presentat pel Grup Parlamentari Popular, de sol·licitud de compareixença de la directora de l'Advocacia de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en relació amb la nota jurídica urgent respecte de l'esborrany de l'Avantprojecte de Proposició de llei de Reserva de la Biosfera de Menorca.

Per tant, passam al primer punt de l'ordre del dia d'avui, d'adopció d'acord respecte de l'escrit RGE núm. 3548/22, presentat pel Grup Parlamentari Popular, de sol·licitud de compareixença de la directora de l'Advocacia de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, per tal d'informar sobre la nota jurídica urgent respecte de l'esborrany de l'Avantprojecte de Proposició de llei de Reserva de la Biosfera de Menorca.

Per a la seva defensa per part del Grup Parlamentari Popular té la paraula el Sr. Camps, per un temps de cinc minuts.

EL SR. CAMPS I PONS:

Moltes gràcies, Sr. President. Bon dia, senyores i senyors diputats, bon dia també, Sra. Cano, i esperam que es recuperi el més aviat possible.

Els fets que justifiquen la petició del nostre grup parlamentari són els següents: el passat dia 6 d'abril, la consellera de Presidència, la Sra. Garrido, i el conseller de Medi Ambient, el Sr. Mir, es van desplaçar a Menorca per celebrar una reunió amb el Consell Insular de Menorca en què, com a representants del Govern, lliuraren a la mà una nota jurídica elaborada pels serveis jurídics de l'Advocacia de la

comunitat autònoma, de 17 pàgines, d'aquella mateixa data. Aquesta nota jurídica portava el nom de la cap de l'Advocacia de la comunitat autònoma, la Sra. Lourdes Aguiló.

A causa dels arguments jurídics exposats en aquest document, que qüestionaven l'encaix legal del Projecte de llei de Reserva de la Biosfera, que havia elaborat el consell insular, l'adequació a l'Estatut d'Autonomia, la contradicció amb l'estructura institucional de la comunitat autònoma i la possible vulneració dels preceptes constitucionals, es va sol·licitar que s'ajornés la celebració del Ple del Consell que tenia previst aprovar el projecte de llei, el qual ja estava dictaminat per la comissió corresponent.

La nota afirmava que l'Avantprojecte de proposició de llei de Reserva de la Biosfera de Menorca, entre moltes altres afirmacions, incidia directament i negativament en l'arquitectura institucional que estableix l'Estatut d'Autonomia, pretén fer un manament de traspàs sense respectar l'Estatut, va contra la legislació estatal en matèria de costa i pot suposar un vici d'inconstitucionalitat.

La nota demanava suprimir els articles 12, 13, 14, 15, 16 i 17, defensava la inconstitucional dels articles 18 i 19, és una autèntica reforma estatutària i des del Partit Popular entenem que hauria de ser objecte de revisió en profunditat, fins i tot pel Consell Consultiu.

Entre moltes altres crítiques, aspectes que no han estat modificats, la presidenta del Consell Insular de Menorca, atenent la petició del Govern, fonamentada per la nota jurídica, que, pel que sembla, va elaborar la Sra. Aguiló, va ser el motiu per desconvocar el Ple. Açò va provocar la crisi política més gran del Consell Insular de Menorca o, com a mínim, açò es va transmetre a l'opinió pública, ja que dia 11 d'abril, tres consellers i set directors insulars de MÉS per Menorca presentaren per escrit la seva dimissió. Però, finalment els membres de MÉS van anunciar que, després d'uns mínims canvis de tipus estètic, donaven per tancada la crisi i retiraven la seva dimissió.

El dia 25 d'abril el Ple del Consell de Menorca aprovava la iniciativa legislativa que es trametia a aquest parlament per a la seva tramitació per al corresponent tràmit parlamentari.

Aquests fets no són controvertits, és que el que va passar, i només per a ells mateixos està més que justificada la petició d'aquesta compareixença. Entenem del tot necessari i fonamental que, de forma urgent, comparegui davant el Parlament l'autora de la nota jurídica amb la finalitat de disposar, precisament, de tota la informació sobre els aspectes fonamentals de forma i de contingut. De forma, perquè els socis de govern del Consell Insular de Menorca van qualificar els fets públicament com a xantatge i van indicar que els representants del Govern comencen a donar entrada formal a la nota jurídica si no es desconvocava el Ple; si és així, no sembla que sigui la forma més adequada de la relació entre institucions que cal regir pels principis de lleialtat institucional, col·laboració i respecte a les competències pròpies. Clarament aquí no es varen fer. I de contingut, la nota jurídica destaca greus deficiències de tipus legal en el projecte de llei, que difícilment poden ser esmenades amb els mínims canvis que es

van produir posteriorment i amb una incidència substancial en parts essencials de l'ordenament jurídic de la comunitat autònoma.

Aquestes dues legals essencials estructurals de fons han de ser clares abans que es pugui iniciar el tràmit parlamentari. Per tant, entenem que resulta urgent, fonamental i bàsic la compareixença sol·licitada i esperam, des del Grup Popular, disposar dels suports necessaris de tots els grups polítics que vulguin fer bé la seva feina, no es poden negar a la compareixença de la Sra. Lourdes Aguiló.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al torn de fixació de posicions. Per part del Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula la Sra. Sans, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. SANS I REGIS:

Gràcies, president. Nosaltres avançam que ens abstenem a la petició de compareixença, no perquè no ens sembli un tema d'interès i, com deia el Sr. Camps, encara que un poc, de forma, fent ús partidista d'aquesta llei de la Reserva de Biosfera, sí que ens sembla un tema interessant poder parlar de l'àmbit jurídic que abasta aquesta llei. A més, és cert que l'hem de tramitar; és a dir, aquest debat a una cambra legislativa té tot el sentit, ara bé, que haguem de fer venir un tècnic, que està clar que és de lliure designació, però que no deixa de ser un funcionari de carrera i que és un tècnic, i fer venir un tècnic i no un càrrec polític, és veritat que ens sembla un poc..., no sé si assentar precedents o no a aquesta cambra parlamentària, i per aquest motiu nosaltres ens abstenem a la petició de compareixença.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Per part del Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Méndez.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Gracias, Sr. Presidente. Nosotros, al contrario que la ponente inmediatamente anterior, consideramos, con el Sr. Camps, urgente, fundamental y básico realizar este repaso previo, este dimensionarnos jurídicamente esta situación previa de lo que vamos a discutir y que, como ha ido quedando claro en las distintas ocasiones en que hemos hablado de ello, representa, es una ley que supone un enorme cambio, pero enorme, en la arquitectura institucional y administrativa de nuestras islas, que, digamos, abre la puerta o desarrolla un posible federalismo interior, una nueva dependencia del sistema de dependencia en nuestras instituciones y de prioridades, y de poderes, digamos unos sobre los otros, representa toda una modificación.

Es una modificación tan importante en este sentido que, aparte de lo que usted plantea de las intenciones partidistas o las voluntades partidistas que vayamos a hacer con ello, creemos que primero que nada debe quedar muy claro que

estamos actuando de una forma correcta jurídicamente; es decir, ha habido una serie de cambios, sobre todo en estos artículos que ha citado el Sr. Camps, del 12 al 17 y las complicaciones constitucionales del 18 y 19, que sobre todo los ha implicado la modificación del "se transferirá" con el "se podrá transferir", lo que no está claro si representa un crecimiento en el tiempo de ese "podrá hacer", si se debe dejar abierto o no, cuál es la validez jurídica exactamente de ello y si esta arquitectura, esta nueva arquitectura institucional y esa especie de separación, lo que digo porque desde su punto de vista partidista ya lo hablaremos. Para nosotros esto no deja de ser un laboratorio de políticas, lo que estamos abriendo con esta ley es un laboratorio de políticas soberanistas muy preocupante y que puede afectar muchísimo a las libertades de los individuos de las Islas.

No, estoy ya comentando cómo va a ser el aspecto, les estoy desvelando ya por dónde irá nuestra trayectoria partidista. Pero en el momento, y con lo actual, lo que necesitamos es tener muy claro que tenemos la verdadera autoridad para ejercer y para plantearnos cambios. Con lo que esta consulta a la Sra. Lourdes Aguiló, directora de la Abogacía balear parece absolutamente correcta y nosotros creemos, como ha planteado el Sr. Camps, creemos que es urgente, fundamental y básica. Con lo que nosotros nos mostraremos favorables.

Gracias. He terminado.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passem al Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Mas.

EL SR. MAS I TUGORES:

Bon dia. Gràcies, president. Nosaltres no acabam de veure el que sigui una..., una..., maldament és ver que sí que és un càrrec de lliure designació, perquè és un dels càrrecs més importants que hi ha al Govern i tots els governs trien una persona de la seva confiança per a aquest i altres càrrecs que ocupen funcionaris de carrera. És una cosa absolutament lògica, normal i que permet la norma, però no acabam de veure clar que gent amb aquest rang dins l'administració pública hagi de venir a comparèixer a la casa.

Ara bé, creiem que és important, al cap i a la fi, facilitar, per dir-ho de qualque manera, les compareixences a aquesta casa, creiem que amb el rebombori que hi ha hagut és important que tot quedi el més clar possible. Per tant, i des d'aquest objectiu de facilitar i de transparència, nosaltres ens abstenem a aquesta votació.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al torn del Grup Parlamentari VOX-Actua Balears, té la paraula el Sr. Rodríguez, per un temps de cinc minuts.

EL SR. RODRÍGUEZ I FARRÉ:

Gracias, Sr. Presidente. Como todos ustedes bien saben, casi siempre apoyamos cualquier solicitud de comparecencia, la solicite quien la solicite, porque además pensamos que el argumento de que no venga un técnico a hablar de temas técnicos es un poco baladí. Creo que es lo más adecuado para que se hable de los aspectos jurídicos y de las posibles controversias que ha generado esta ley de Reserva de la Biosfera de Menorca desde el punto de vista jurídico, que venga un jurista y no un político hablar de este tema; porque precisamente yo creo que la intención es intentar llegar al proceso legislativo con la mayor información posible y dando luz a esos puntos oscuros que parece que alguien considera que tiene este proyecto de ley.

No entendemos que alguien se pueda abstener, sobre todo personas que reclaman para este parlamento cada vez más cotas de soberanía y de importancia, el considerar que haya ciertas personas que no deben comparecer ante este parlamento cuando se pide, por ejemplo, la comparecencia del director del aeropuerto, y ¿por qué no la directora de la Abogacía de la comunidad?, que, aunque sea un cargo de libre designación, como ustedes bien han dicho, es una persona preparada, competente, funcionaria y que está en la disposición de intentar darnos luz sobre los aspectos de esta ley, especialmente para aquellos que somos más legos.

Yo creo que es no sólo conveniente sino de extrema necesidad que se produzca esta comparecencia y, por supuesto, nosotros la vamos a apoyar.

Gracias, Sr. Presidente.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes, té la paraula la Sra. Sureda.

LA SRA. SUREDA I MARTÍ:

Gràcies, president, senyores i senyors diputades, bon dia. Des del nostre grup parlamentari sempre donam suport a les sol·licituds de compareixences, perquè consideram que el grup que la demana té o vol tenir uns aclariments, vol demanar unes explicacions i, en aquest cas, evidentment, és un tècnic de la casa, és un tècnic del Govern, però és un tècnic que és de lliure designació i és la persona adient per poder donar les explicacions o per poder fer els aclariments que se li demanin. Per tant, nosaltres no tenim cap problema.

Així com hem demanat altres persones que són fora, que no són polítics, que estan fora de la nostra autonomia o del nostre govern o de l'acció de govern, consideram que també és adient que pugui venir la directora de l'Advocacia de la comunitat autònoma.

Gràcies, president.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al Grup Parlamentari Mixt, té la paraula el Sr. Castells, per un temps de cinc minuts.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

Moltes gràcies, Sr. President. Bé, començaré dient que nosaltres no sempre donam suport a les compareixences, m'han sentit dir-ho moltes vegades, nosaltres fem una anàlisi d'oportunitat política, perquè demanar és gratis, però després els grups ens hem de posicionar en funció de l'oportunitat política i de la importància que vegem a cada sol·licitud.

Abans de començar, Sr. Méndez, deixi'm dir-li que un dia vostè m'ha d'explicar com és que l'ecosobirisme, que ha dit vostè, per tant, diguem-li la sobirania menorquina, atempta contra les llibertats individuals i, en canvi, la sobirania espanyola, no; és a dir, crec que som a un estat en què les llibertats fonamentals estan garantides per a tots a tots els àmbits.

Doncs, jo crec que vostè, i li ho dic perquè aquesta idea vostè ja l'ha dita moltes vegades, treballa amb la idea que tot el que puguin ser poders per a la comunitat autònoma i poders per als consells insulars atempta contra els drets fonamentals; escolti, jo crec que la màxima amenaça dels drets fonamentals vindrà, si de cas, de qui té més poder, que en aquest cas és l'Estat i no precisament un consell insular. Però ja ho parlarem un altre dia, que aquest no és l'objecte.

Jo crec que, al contrari del que ha plantejat el Sr. Camps, i vostè mateix, Sr. Méndez, a aquesta compareixença el tema important no seran els continguts de la Llei de Reserva de la Biosfera, perquè això és el que discutirem els diputats, jo crec que el tema clau serà l'ús que es fa des de l'administració de l'Advocacia de la comunitat autònoma i si se'n fa un ús per a finalitats polítiques. Crec que aquest és el tema que crec que és rellevant i, si s'aprova aquesta compareixença, és el que haurem de discutir aquí.

Perquè sabem, sigui quina sigui la versió que s'escolti totes coincideixen en què el que està clar és que aquest informe es va voler emprar per interferir en el procés de presa de decisions del Consell de Menorca, i això a nosaltres ens sembla preocupant, ens sembla greu i, per tant, em sembla bé saber, sentir la directora de l'Advocacia, saber si és que s'ha prestat a això i en quins termes i amb quines finalitats.

Jo no em dedicaré ara a criticar l'informe, perquè crec que si aprovem la compareixença ja ho farà, si de cas, el dia que comparegui la Sra. Aguiló.

Sí que vull puntualitzar que la Sra. Aguiló és un alt càrrec del Govern designat pel Govern i, per tant, és un càrrec polític, el seu currículum és una altra història, per tant, no ens facem trampes al solitari, com es diu col·loquialment; quan una persona, per molt funcionària que sigui, accepta la designació del Govern, aquesta senyora entra en política, aquest senyor o senyora entra en política, però és un càrrec polític i, per tant, les seves actuacions, evidentment, poden ser objecte de control polític, que és la feina per la qual ens paguen els ciutadans.

Ja els he dit que no volia entrar en el fons de l'informe, perquè pens que això si de cas ja es farà el dia que toqui, però sí que els he de recordar, o almenys per justificar el meu vot, els he d'explicar que el nostre partit va criticar en públic, és a dir, va fer un comunicat de premsa on denunciava que aquest informe tenia deficiències greus, com, per exemple, que es referia a articles que ja havien desaparegut del projecte de llei. És a dir, l'Advocacia fa unes notes jurídiques d'urgència, les lliura presumptament a la seva superior jeràrquica, que és la consellera de Presidència, amb unes deficiències greus, fent referència a articles que feia més d'un any que ja no eren al projecte de llei. Per tant, aquí també es veuen unes deficiències que creiem també que han de ser objecte d'examen i d'anàlisi per part nostra.

Per tant, sense entrar en el fons, sí que he de dir que, és clar, evidentment, en coherència amb aquesta crítica que ha fet el nostre partit, la lògica, evidentment, és que donem suport a aquesta proposta de compareixença per aclarir tots aquests aspectes.

I, per acabar, només agrair als grups del Govern la seva actitud d'abstenir-se per facilitar, com ha dit el Sr. Mas, facilitar aquesta tasca de control per part del Parlament.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al Grup Parlamentari Socialista. Té la paraula la Sra. Carbonero, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ.

Sí, moltes gràcies, president, bon dia a tots i totes els diputats. El nostre grup sí que té clar que és un mal precedent aquesta sol·licitud i tenim clar que no hi farem un vot favorable, farem una abstenció, com els companys de MÉS per Mallorca i Podem.

És una petició de compareixença, sí que és cert que és un càrrec de lliure designació, però també has de tenir un currículum de funcionari i, certament, les notes, que no informe, les notes que es van presentar, són de caire tècnic, de caire tècnic. Vull dir, açò de fer acusacions és un poc lleuger, crec que és totalment lleuger, perquè quan es presenta una nota o un informe, que, en aquest cas, no és informe, són de caire jurídic per a, precisament, i es va dir així per part de la presidenta del consell insular, per donar el millor encaix possible a una norma que sortia, que emanava del consell insular, d'una aprovació que record que el Partit Popular, que és qui demana aquesta petició, no li va donar suport, no li va donar suport al plenari, i que sí li vam donar suport MÉS per Menorca, Podem i el Partit Socialista al Consell Insular de Menorca.

Nosaltres creiem fermament en la capacitat legislativa, de proposta legislativa, del consell insular, però també creiem fermament que hi ha d'haver l'encaix màxim en l'estructura legal i administrativa de la nostra comunitat autònoma. I per aquí va la nostra abstenció, creiem que no és necessari que vengui precisament el càrrec més alt de la nostra comunitat pel

que fa a l'Advocacia de la comunitat autònoma, creiem que és un mal precedent.

Farem una abstenció, perquè si així ho volen els grups que han manifestat el seu vot favorable i, curiosament, ho demana el Partit Popular, que s'ha oposat a la llei i, pel que sembla, ha fet molt poques aportacions a aquesta llei, doncs, que vengui la senyora cap de l'Advocacia de l'Estat, però és cert que ara ve un altre procés, ara hem canviat la pantalla, no entenem quina és aquesta sol·licitud, perquè aquesta sol·licitud té registre d'entrada de 21 d'abril, el seu company, Sr. Camps, el Sr. Lafuente, li va fer una pregunta a la consellera, la Sra. Garrido, al plenari de dia 26, que va dir exactament el que vostè ens ha contat avui per demanar aquesta compareixença, i va tenir resposta del Govern.

Però, bé, els interessa venir a parlar de temes tècnics; però, ja li dic, no, ara ve la fase de debat polític, aquesta llei ha entrat al Parlament de les Illes Balears, és important el debat polític, i aquí és on els esperam a vostès, principalment, i al senyor de Ciudadanos, que també ha fet alguna apreciació un poc..., que ara tampoc no entraré en el fons.

Per tant, el nostre grup farà una abstenció, però els record que ara ens trobam en una altra fase d'aquest procés, ens trobam en la fase de tramitació parlamentària i és important el posicionament polític.

Moltes gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Molt bé, moltes gràcies. Passam... perdó, té la paraula, per contradiccions, el grup proponent, el Sr. Camps.

EL SR. CAMPS I PONS:

Moltes gràcies, Sr. President. Vull agrair a tots els grups que donen suport, però sí que vull fer una sèrie de consideracions als grups que, amb la seva abstenció, doncs manifesten el seu posicionament.

Tant la Sra. Sans com el Sr. Mas, de MÉS per Mallorca, han fet el comentari que es tractava d'un càrrec tècnic. S'ha de recordar que el Reglament d'aquest parlament, l'article 46.3, la presència d'autoritats i funcionaris públics pertanyents a les institucions de la comunitat autònoma o dependents d'aquestes, amb competències per raó de la matèria objecte de debat, a fi de ser informades, tenen l'obligació de comparèixer. I, per tant, com que aquesta senyora té un càrrec similar a un director general, nosaltres entenem que, com més transparència, com més aclariment de la situació, idò beneficiarà, redundarà en els principis que tothom defensam de transparència, no?

També m'agradaria comentar i recordar -principalment a la Sra. Carbonero- que va ser el Partit Popular qui va aprovar la Llei de la Reserva de la Biosfera, no sé si ho recordarà vostè, però el Sr. Huguet, quan van aprovar la Llei de la Reserva de la Biosfera, per tant, el Partit Popular va demostrar molt abans, molt abans del que vostè ha pogut, amb les seves paraules, voler restar importància que el Partit Popular va votar que no a aquest avantprojecte que volen vostès tirar endavant, perquè

vostès s'han deixat una cosa essencial, que el Partit Popular, en aquella època del Sr. Huguet, va ser capaç de poder cercar consensos, va ser capaç de poder arribar a acords per al bé dels menorquins, i vostès, l'únic que han intentat amb aquestes maniobres, ha estat desplaçar una part de la societat. I per açò el Partit Popular, en el seu moment, quan es va defensar aquesta llei -el Sr. Vilafranca, el nostre representant al Consell de Menorca-, va deixar clar els postulats del Partit Popular.

Jo no sé si vostè hi va assistir o no hi va assistir, no ve en aquest cas al debat que tenim en aquest moment, però sí que en els temes de Reserva de la Biosfera, els temes de la importància del que implicarà sí que el Partit Popular hi és i hi serà sempre, per al bé i l'estabilitat de Menorca, per al bé del conjunt dels menorquins i, per tant, nosaltres entenem que era un objecte de responsabilitat poder compartir amb tots els grups parlamentaris i poder treure a la llum el motiu, l'objecte d'aquest informe que va ser el que va suscitar la principal divisió interna per un document tan important com pot ser aquesta modificació, que vostès pretenen fer.

Moltes gràcies, Sr. President,

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Acabat el debat, passam a votar l'escrit RGE núm. 3548/22.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Per tant, són 7 vots a favor, 5 abstencions i 1 abstenció telemàtica.

Per tant, en conseqüència, s'acorda de recaptar la presència de la directora de l'Advocacia de la comunitat autònoma de les Illes Balears, per tal d'informar la nota jurídica urgent respecte de l'esborrany de l'avantprojecte de Proposició no de llei de Reserva de la Biosfera de Menorca.

A continuació passam al segon punt de l'ordre del dia, que consisteix en el debat de les proposicions no de llei RGE núm. 6564/21 i RGE núm. 6802/21.

II.1) Proposició no de llei RGE núm. 6564/21, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a permanència de la unitat GEDEX, Grup Especialista en Desactivació d'Explosius, de la Guàrdia Civil a Menorca.

Començam pel debat de la Proposició no de llei, RGE núm. 6564/21, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a permanència de la unitat GEDEX, Grup Especialista en Desactivació d'Explosius de la Guàrdia Civil a Menorca.

Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari Popular, té la paraula el Sr. Camps, per un temps de cinc minuts.

EL SR. CAMPS I PONS:

Moltes gràcies, Sr. President. Esta proposición no de ley se presentó cuando se tuvo conocimiento de la posibilidad de que, por parte del Ministerio del Interior, se organizase una reestructuración estatal completa en el Área del servicio de desactivación de explosivos y defensa -SEDEX NRBQ- de la Guardia Civil y, en particular, en los grupos especialistas de desactivación de artefactos explosivos, GEDEX, a nivel territorial, ante lo cual, Menorca podría ser la única de las islas de Baleares afectada.

La isla de Menorca cuenta con una unidad GEDEX, siendo su demarcación total la isla, se compone de 4 especialistas TEDAX, técnicos especialistas en desactivación de artefactos explosivos e incendiarios, así como cualquier tipo de incidencias de naturaleza NRBQ, nuclear, radiológico, biológico y químico, con servicio de 24 horas y base en el aeropuerto de Menorca.

Desde hace varios años, circulan estudios e informes dentro del instituto armado que prevén la desaparición y desmantelamiento de algunos de los GEDEX existentes en varias provincias españolas. Una vez más, los menorquines podemos salir perdiendo en servicios tan importantes y necesarios, como lo es la seguridad, y podría ser la única isla afectada en Baleares al plantearse la remodelación de estas unidades a nivel estatal, con la supresión de la citada unidad de Menorca, junto con otras en la península.

En Menorca tenemos puntos sensibles estratégicos, siendo los más importantes: el aeropuerto, los puertos de Maó i Ciutadella, así como los depósitos de CLH en el aeropuerto, la central eléctrica, los repetidores de Monte Toro, entre otros, donde se realizan numerosos reconocimientos preventivos en este tipo de instalaciones, así como otros puntos sensibles de la isla.

Los rumores frecuentes sobre esta posible reestructuración mantienen en una situación de constante incertidumbre e inquietud a los especialistas de la Guardia Civil, que podrían verse afectados por estas reordenaciones. A todo ello debemos centrarnos en el momento que atravesamos, de la salida progresiva de una paralización importante por la COVID, la previsión de una importante temporada turística en número de turistas y visitantes, con lo que es más necesario que nunca el mantener y, a ser posible, reforzar la seguridad de todos. No hay que olvidar que en España, su nivel de alerta antiterrorista, se mantiene en el nivel 4, de riesgo alto.

En el supuesto que desapareciese esta unidad en Menorca conllevaría una situación de inseguridad y peligro, dado que, en caso de que se produjera una situación de alarma por la aparición de cualquier objeto sospechoso, susceptible de contener sustancia explosiva, conllevaría al desalojo y acordonamiento de la zona hasta que llegasen los especialistas, de Palma o de la península.

Cabe destacar que en Baleares, a día de hoy, solo hay un helicóptero de la Guardia Civil con base en Palma, no siendo de uso exclusivo para los TEDAX, ya que cubre también salvamentos marítimos y, en mayor medida, de montaña. Estas

circunstancias podrían complicar y retrasar la actuación de los TEDAX que tuvieran que desplazarse a Menorca, generando una grave alarma y peligro a la población, además de los costes económicos, en caso de que se produjesen en temporada turística, considerando el hecho de que Menorca es una isla que vive del turismo.

Si este desmantelamiento se produjera, nuestra isla, una vez más, quedaría desprovista de un servicio esencial y sus ciudadanos, nuevamente, discriminados por un recorte del Gobierno, que se consideraría totalmente injustificado, quedando con un sentimiento de abandono y desprotección. Es importante poner de relieve el bajo coste de mantenimiento de esta unidad y el gran servicio que presta a la sociedad.

Finalmente, cabe señalar que en Menorca no hay ningún otro cuerpo especialista de TEDAX.

Por todo lo expuesto, desde el Partido Popular les solicitamos el rechazo ante la posible reordenación del Ministerio del Interior, de esta unidad GEDEX, y que inste al Ministerio del Interior del Gobierno central a que, en el supuesto que prevea la supresión de la citada unidad, desista de llevarla a cabo.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al torn de fixació de posicions, per tant, pel Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula la Sra. Sans.

LA SRA. SANS I REGIS:

Gràcies, president. Bé, és una iniciativa que ja avançaré que nosaltres ens hi abstenem, en el sentit que, és clar, el mateix punt que s'aprovarà és com a molt de supòsit, un rumor, no?: "*manifiesta su rechazo a la posibilidad de que el Ministerio*", "*insta al Ministerio que, en el supuesto de que prevea la supresión*"..., és a dir, és un punt que és això, és un supòsit, i nosaltres, bé, en aquest sentit, ens hi abstenem, perquè és cert que considerem que hi ha d'haver unitats ubicades a cada illa perquè, si succeeix una emergència, és complicat poder-la atendre i, és clar, de moment, que jo sàpiga, hi continuen estant.

Llavors, fonamentar una proposta sobre un rumor, doncs, bé, cada grup parlamentari presenta les propostes que vol i nosaltres, en aquest sentit, ens hi abstenem.

Sí que és cert que, per exemple, a Menorca em consta que hi ha una manca de guàrdies civils, d'agents de la Guàrdia Civil, provocat principalment per la manca de poder accedir a un habitatge, i jo crec que s'hauria de treballar un poc més cap a aquesta línia i no sobre supòsits.

Sí que és cert que ara el Consell de Menorca em consta que ha firmat un conveni amb la Guàrdia Civil per tal de rehabilitar les casernes, amb la qual cosa tal vegada això contribuirà a facilitar que hi hagi agents que es vulguin desplaçar fins a Menorca i, per tant, poder tenir coberta tota la plantilla de forma adequada.

I, com ja li deia al principi, això és el nostre posicionament, avui fem una abstenció.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al Grup Parlamentari Ciudadanos, Sr. Méndez.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Gracias, Sr. Presidente. Sí, nosotros somos muy poco partidarios de desmantelar todo tipo de organizaciones del Estado en la isla de Menorca, así que este grupo especialista en desactivación de explosivos, estos especialistas TEDAX, nuclear, radiológico, biológico y químico, resultan útiles tanto ante las posibles amenazas del mundo moderno, como, además, le apuntaría también, Sr. Castells, las amenazas de origen antiguo, por decirlo de alguna manera; Menorca, como ustedes saben, fue enormemente bombardeada por la aviación nacional durante la Guerra Civil y emitió además, en contra, toda la contundencia de todas sus baterías antiaéreas y de costa.

Lo digo porque muy recientemente en la Casa de Campo acaban de explotar un artefacto proveniente de la guerra, que siguen allí y que probablemente ahora nos preocuparían más sus efectos sobre la biología, o los habitantes no del todo humanos de este tiempo, pero, en fin, quiero decir, es una de las posibilidades que nos pueda aparecer y que no signifique también otra amenaza.

Entonces, nosotros seremos partidarios de su propuesta y nos gustará prever ese no posible desmantelamiento.

Gracias, Sr. Presidente.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al Grup Parlamentari MÉS per Mallorca. Sr. Mas.

EL SR. MAS I TUGORES:

Gràcies, president. Sí, nosaltres, al contrari que el Grup Parlamentari de Ciutadans, som partidaris que es desmantelli el màxim d'infraestructura de l'Estat a qualsevol lloc de les Illes Balears. Però, al marge d'això, sempre i quan hi hagi una alternativa gestionada des del territori, gestionada des de les Illes Balears.

Es clar, però fer una proposició no de llei, partint de la base d'un rumor, nosaltres en sentim molts de rumors al cap del dia i creiem que és important verificar fefaentment aquests rumors. Per tant, nosaltres, com que no volem deixar Menorca desproveïda d'aquest grup de la Guàrdia Civil, encara no hi ha alternativa de policia autonòmica per substituir-lo, i entenem que és un rumor, nosaltres ens abstenem a la proposta. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al Grup Parlamentari VOX-Actua Balears, Sr. Rodríguez.

EL SR. RODRÍGUEZ I FARRÉ:

Gracias, Sr. Presidente. Bueno, vaya por delante que nosotros vamos a apoyar esta proposición. Es cierto que no está basada, a día de hoy, en datos objetivos, pero también es cierto y, sobre todo, con la experiencia que tenemos, que con este Gobierno cuando el río suena, agua lleva.

De todas maneras, y con todo cariño, le querría hacer una pequeña objeción al Sr. Camps, y es en la redacción concreta del punto, donde usted dice que “el Ministerio del Interior del Gobierno del Estado”. Yo le sugeriría que de ahora en adelante, una de dos, o deje “Ministerio del Interior” a secas, porque en España no hay más ministerios que los ministerios del Gobierno de España, o que no utilice la expresión “Gobierno del Estado”, que es una expresión que tanto gusta a nuestros amigos de MÉS, porque, aunque, por desgracia, ahora lo encabece el Sr. Sánchez, el Gobierno del Sr. Sánchez es el Gobierno de España, y esta expresión de “Estado” es la que suelen utilizar los grupos soberanistas, como a ellos les gusta definirse, para obviar la palabra “España”, que tanto les molesta.

Entonces, con todo cariño esta sugerencia, la próxima vez que hable usted del Gobierno de España, hable del “Gobierno de España” y no del “Gobierno del Estado”.

Gracias, Sr. Presidente.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes té la paraula la Sra. Sureda.

LA SRA. SUREDA I MARTÍ:

Gràcies, president, senyores i senyors diputats. Quan el Sr. Mas ha dit: que es desmantelli qualsevol possibilitat que vengui del Govern de l'Estat, m'he espantada, perquè crec que el que prima aquí és la seguretat, i, evidentment és així.

És cert que és una possibilitat aquesta que apunta el Sr. Camps, és un supòsit, però jo crec que també no està malament poder ser previsors davant aquestes possibilitats, si es comenta deu ser perquè se n'ha parlat i, abans que passi, no sobra sol·licitar que des de la comunitat autònoma, que des de Balears, reiterem la necessitat que hi hagi aquesta seguretat a les nostres illes, perquè és cert que no passa mai, però, després, quan passa, a tots ens agrada que que hi siguin.

Per tant, nosaltres donarem suport a aquesta proposició no de llei, i s'ha de tenir en compte la insularitat i la ubicació allà on són, que com, es diu, també són a l'aeroport a Maó, i crec que és important tenir-ho en compte.

Per tant, res més. Nosaltres hi donarem suport. Gràcies president.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al Grup Parlamentari Socialista, Sra. Carbonero.

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ:

Sí moltes gràcies, president. Miri jo m'agafaré a una de les paraules que ha dit la Sra. Sureda, “que prima la seguretat”, i jo li diré, Sr. Camps, aquesta proposta destil·la un poc de populisme, en el sentit de cridar un poc a la inseguretat, perquè si llegeixen un poc els antecedents, diu que Menorca queda desprotegida, bé, posa un munt d'alarmes sobre un simple rumor.

Però li diré més, no és un rumor d'ara, no, perquè és el Sr. Rodríguez deia “*en este gobierno cuando el río suena, agua lleva*”. Li diré: *en este no*, perquè els rumors venen del 2014, jo no sé si ho ha vist vostè, Sr. Camps. A Lleó el 2014 ja sonava aquest rumor i ja hi havia..., si fa una recerca per l'hemeroteca ho veurà, i vaig trobar una notícia justament, de l'1 del 4 del 2022, que després li passaré, que diu: “*la Guardia Civil destruye una granada de mortero hallada en León*”, és a dir que encara existeix. És a dir, el 2014 deien que la desmantellarien, en base a rumors i això, no sé si el seu grup va fer proposicions no de llei o propostes a Lleó perquè no es desmantellessin, però encara existeix.

I segur que no és perquè hi ha propostes arran de rumors. Jo pensava que la seva intervenció seria un poc més rigorosa, un poc més rigorosa en el sentit de dir, mirin, és que hi ha un informe de tal data, del ministeri, encara que sigui del 2014, li compram, però on diu que a tal data, a Menorca, es desmantellà tal unitat. Vostè no ho ha explicat, jo crec que no té aquesta informació.

Per tant, la mateixa proposta parla de possibilitats, parla en el supòsit que... Vull dir, a l'acord nosaltres no hi podem donar suport, a un acord així, Sr. Camps, ho entengui, per dignitat política. Si vostè s'avé a fer una transacció, un poc coherent, tal vegada li podríem fer una abstenció, però aquesta proposta no es pot acceptar, i més quan veus el que ha passat a altres territoris.

I bé, per part nostra creiem que no podem fer política sobre supòsits i creiem que és important, molt important que hi hagi serietat, i si vostè té aquest informe, segur que el senyor de Ciudadanos, el Sr. Méndez tal vegada té més informació perquè també hi ha un registre d'entrada del seu grup, on també dona voltes a aquest rumor en el Congrés dels Diputats, és de dia 24 de maig del 2021, supòs que té contestes, són preguntes escrites al Govern, on també diu que hi ha rumors i que li contestin.

Diguin si hi ha aquests informes reals amb una data concreta per a aquest desmantellament i, si és així, doncs tal vegada ens pensarem nosaltres el nostre vot.

Moltes gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al grup proponent, que té la paraula per contradiccions, Sr. Camps, cinc minuts.

EL SR. CAMPS I PONS:

Moltes gràcies, Sr. Presidenta. Hi ha una diferència, Sra. Carbonero, els rumors de vegades doncs succeeixen decisions hora per hora i aquestes decisions quan volem reaccionar, ja arribam tard. A mi em sembla que una part important dels que som en política és d'anticipar-nos, és preveure possibles escenaris que siguin contraris a la seguretat i a les necessitats dels ciutadans, en aquest cas, de Menorca, i vostè, com a menorquina, hauria de tenir una doble sensibilitat. Vostè també, convindrà amb mi, que a la península tenen altres mitjans, en el cas que es faci una reorganització d'aquests servei estratègic i important del GEDEX, que per carretera, per autopista, per tren, hi ha moltes més opcions que no quan es tracta d'una illa on s'han de desplaçar via aèria, si és una cosa urgent. Per tant, em sembla que hi ha una gran diferència d'una illa amb la península.

I també m'agradaria fer una sèrie de comentaris a la Sra. Sans, agraesc que reconegui públicament i sense cap tipus de..., bé, d'importància, com és el tema de seguretat, que reconeixen el dèficit important que hi ha de les forces i cossos de seguretat de l'Estat a totes les Balears i, com que ens referim, en aquest cas, a Menorca, i parlava de la Guàrdia Civil, que una de les faltes és l'habitatge. Jo, només vull recordar al Govern, que també és el mateix govern que hi ha al Consell de Menorca, que vostès duen 7 anys i el tema de l'habitatge ha començat a ser molt més greu aquests darrers anys que no quan hi havia altres governs.

Per tant, quan volem despistar, quan volem desviar el focus d'atenció, vostès no han de deixar de recordar que vostès duen 7 anys, estant dins o donant suport al Govern, i que mai no hi havia hagut tanta necessitat d'habitatge i mai no hi havia hagut tant de dèficit quant a seguretat.

Per tant, els agraesc, de totes maneres, en nom del Grup del Partit Popular, que facin una abstenció, almenys ni blanc ni negre, s'abstendran, però sí que m'agradaria que tenguessin en consideració que no parlem d'una decisió... que és un servei únic a tota l'illa, que no hi ha cap altre organisme, no hi ha cap altre servei que pugui prestar -en el cas que es desmantellés hora per hora- i, per tant, entenem que de vegades més val fer una decisió anticipada i poder reafirmar una voluntat del Parlament de les Illes Balears, que tenguem en consideració el Ministeri que el servei GEDEX, a Menorca, ens interessa i el volem mantenir tots els anys.

Moltes gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 6564/21.

Vots a favor? 6.

Vots en contra?

Abstencions?

Sra. Cano, és que no sé si em sent, Sra. Cano?

LA SRA. CANO I JUAN:

Sí, havia aixecat la mà en el vot contrari.

EL SR. PRESIDENT:

D'acord, perdó. Per tant, són: 7 vots a favor, 3 vots en contra presencials i 1 telemàtic, i 2 abstencions.

En conseqüència, queda aprovada la Proposició no de llei registre RGE núm. 6564/21, relativa a la permanència de la Unitat GEDEX, Grup especialista de desactivació d'explosius, de la Guàrdia Civil a Menorca.

II.2) Proposició no de llei RGE núm. 6802/21, del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, relativa a secrets oficials.

Finalment, passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 6802/21, presentada pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, relativa a secrets oficials. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Mas, per un temps de cinc minuts.

EL SR. MAS I TUGORES:

Gràcies, president. Bé, avui és un bon dia per fer aquesta proposició no de llei, per discutir aquesta proposició no de llei, aquesta setmana, per exemple, hem sabut que, després d'uns anys d'exili, el borbó emèrit tornarà, impunement, a l'Estat espanyol. Per ventura, si tots els documents de l'Estat fossin públics i no hi hagués papers classificats, el borbó s'hauria d'haver exiliat abans i no hauria pogut tornar.

També seria bo per a la salut democràtica de l'Estat que es fes un exercici de matemàtiques, de primer o segon d'ESO, i es desvetllés la ics del GAL.

Totes aquestes coses, que surten cosetes, surten papers, surten historiadors que, gràcies a testimonis, expliquen algunes coses, tant del 23 de febrer; com d'així com es va partir del Sàhara i, a canvi de què es va abandonar el poble sahrauí; de com es va organitzar el terrorisme d'Estat els anys 80 i 90; a mesura que surten aquestes coses, és clar, al cap i a la fi, surten rumors, que era allò del que parlàvem fa un moment, rumors.

El que seria d'agrair i seria de qualitat democràtica de veres, de veres, seria que es reformés la Llei de secrets d'Estat del Govern espanyol, que és de l'època franquista, s'actualitzàs i es desclassificassin tots els papers que tenen, tots els documents que tenen a veure amb allò més fosc que ha passat en aquest Estat els darrers 40 anys.

Perquè, al cap i a la fi, el clavegueram de l'Estat espanyol de tant en tant treu bavarades de pudor insuportable, i seria qüestió que es fes net aquest clavegueram, es passàs bé la neteja i poguessin surar, es poguessin desclassificar tots aquests documents, per netejar, en alguns casos netejar l'honor d'alguna gent que, segurament, ha sortit esquitxada per aquests rumors, i per aclarir el paper de les màximes autoritats de l'Estat en les diverses qüestions fosques que han sortit, diguem-ne 23 de febrer, diguem-ne abandonament del poble sahrauí, diguem-ne terrorisme d'Estat a través del GAL, i moltes altres coses.

Per això nosaltres presentem aquesta proposició no de llei, creiem que és important accelerar el procés per reformar la Llei de secrets d'Estat i per fer-la, d'una vegada, una llei democràtica, no del temps de la dictadura, una llei democràtica on tota la ciutadania d'una forma clara i transparent tenguí accés a tota la informació i no es passegin bubotes per dins les clavegueres.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. El Grup Parlamentari Socialista ha presentat l'esmena [RGE núm. 4494/22](#) i, per a la seva defensa, té la paraula la Sra. Carbonero, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CANO I JUAN:

La Sra. Cano, ho defensarà, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Perdó, perdó, perdó, d'acord. Per tant, té la paraula la Sra. Cano, per un temps de cinc minuts. Perdó.

LA SRA. CANO I JUAN:

Gràcies. Des del Grup Parlamentari Socialista som favorables a la necessitat de reformar la Llei de secrets oficials, per ser una llei preconstitucional, feta a la dictadura.

Els grups que vàrem signar l'acord de govern a nivell estatal vàrem acordar l'elaboració d'una nova llei de secrets oficials i, de fet, el Govern d'Espanya fa feina, des dels diferents ministeris, amb una proposta més àmplia del que proposa aquesta proposició no de llei. No es tracta de fer modificacions puntuals, sinó d'establir un nou sistema de gestió dels secrets oficials que acabi amb el sistema actual de seguretat permanent, per tal de poder passar a un sistema de terminis per a la desclassificació, d'acord amb els mecanismes habituals als països del nostre entorn i compatibles amb els compromisos i tractats internacionals que hem assumit.

Es tractaria de fer nostre aquest sistema de criteri temporal, que tenen a altres països com els Estats Units, el Regne Unit, Alemanya, Suïssa, on al cap d'una sèrie d'anys es desclassifiquin *de facto* els documents oficials.

L'esmena que hem presentat va en aquesta direcció, insta el Govern d'Espanya a avançar i culminar al més prest possible els treballs per a la modificació de la llei que regula els secrets oficials, perquè aquesta feina ja es fa, i el que consideram important és posar l'accent en aquest sistema de gestió nou de secrets oficials.

A dia d'avui els historiadors, investigadors, entitats memorialistes o la ciutadania no pot accedir a les fonts primàries que suposen els arxius oficials i han d'anar a papers desclassificats a altres països per poder conèixer què va succeir aquí. Si bé és cert que durant els governs socialistes s'han fet algunes passes a favor de la transparència, cal anar al bessó i reformar la llei.

En el passat, amb la ministra Chacón, es va intentar dur a terme la desclassificació de documentació militar anterior al 68, iniciativa que es va veure aturada el 2011, amb el canvi de govern i l'arribada de Pedro Morenés al Ministerio de Defensa. El 2018, l'actual ministra de Defensa, Margarita Robles, va autoritzar l'accés públic a una part important de l'Arxiu General d'Àvila, anterior al 68. El 2019 es va ampliar aquest conjunt de documents a consultar, tant a l'Arxiu General d'Àvila com d'altres arxius militars, com el de Barcelona, Ferrol, Melilla, Ceuta, Guadalajara i l'Arxiu General i l'Arxiu Històric. I és que la transparència i l'accés a la informació són alguns dels elements més importants que ha de vertebrar una democràcia consolidada, tot això sense perjudici de la necessària protecció dels béns constitucionals superiors, com la seguretat o la defensa.

L'adaptació de la nostra legislació a aquest equilibri complex entre els interessos públics que els secrets oficials tracten de protegir, no només aquí a Espanya, sinó a qualsevol estat de dret, i la legítima exigència d'accés als documents i informacions públics per part de la ciutadania i dels seus òrgans representants, ha de ser possible en consonància amb els estàndards internacionals.

L'estat de dret no pot admetre que segueixi havent papers classificats com a secrets de fets que varen ocórrer fa tants d'anys, no només dels fets als quals fa referència la PNL sinó de qualsevol altra en qüestió; el secret d'Estat no pot ser un espai il·limitat de poder, ha de ser una eina de protecció real, taxada i que funcioni adaptada a la realitat actual, perquè la maduresa d'una democràcia resideix en ser una política d'Estat sense perjudici de la transparència, del present i del rigor històric en el futur.

Modificar aquesta llei requerirà de consensos importants, perquè som davant d'una qüestió cabdal per a l'enfortiment del nostre estat de dret, i esperam que el grup proponent accepti la nostra esmena, perquè del que es tracta és de tenir el més prest possible aquesta nova llei de secrets oficials, que estableixi aquest sistema nou de gestió, coherent amb els estàndards internacionals, i que desclassifiqui no només els episodis de la nostra història a què fa referència la PNL sinó també molts d'altres.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al torn de fixació de posicions. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula el Sr. Camps, per un temps de cinc minuts.

EL SR. CAMPS I PONS:

Gràcies, Sr. President. Des del Partit Popular estam convençuts que la transparència i el dret d'accés a la informació constitueixen dos principis irrenunciables sobre els que es consoliden millors i més madures democràcies.

Des del Partit Popular estam preparats per abordar una reforma, sí, una reforma integral, però alhora madura, una reforma meditada que ens porti a satisfer els reclams de la

història i dels historiadors, de les necessitats de la investigació i dels investigadors, de les necessitats i peticions dels acadèmics i de la Universitat, en definitiva, les exigències de la democràcia i també dels demòcrates.

Però, en aquest sentit, segueixen vostès fiant-ho absolutament tot a la desclassificació automàtica, al mer transcurs del temps, com si el pas dels dies fos motiu suficient per despullar i posar al descobert qualsevol qüestió d'Estat, encara que fos el moment menys oportú de tothom.

La lluita antiterrorista és una qüestió d'Estat, és clar que sí. La lluita contra organitzacions criminals és un assumpte d'Estat. La desclassificació de tota aquesta informació mereix una revisió assossegada prèvia, per no acabar comproment els nostres interessos i els dels nostres compatriotes.

Des del Partit Popular compartim que el transcurs del temps ha de constituir un motiu de desclassificar una informació, és clar que sí, però no l'únic motiu.

Molts dels presents a aquesta comissió eren fillets, fins i tot algun no havia nascut encara, quan va passar al nostre país, a Espanya, els actes que vostès pretenen reviuire. I el problema no se centra a saber la veritat, sinó en la seva finalitat, la que vostès pretenen amb aquesta proposició no de llei, esbiaixada de la realitat del moment, del present i futur de tots els espanyols, perquè, de forma interessada o no, a Espanya, a Catalunya, el passat 1 d'octubre del 2017, els independentistes varen abusar de les llibertats que ens vàrem donar tots el 78, llibertats que ofereixen les democràcies botant-se tots els límits jurídics i normatius amb l'objectiu de fer un pols a l'Estat espanyol, i vostès no ho han criticat, no ho van denunciar, sinó tot el contrari, ho defensaven en anteposar les normes democràtiques i les lleis vigents que impedièn celebrar-ho. Però és clar que va en la seva línia política, encara que surti de les normes bàsiques de convivència que ens varen donar a tots el 78.

Sabem perfectament que açò no funciona així, sabem que no van acomplir la llei, sabem que comporta conseqüències, sabem que no es pot actuar així en una democràcia. I vostès, quan no els interessa, cerquen els camins, encara que no siguin democràtics, encara que no siguin legals i transparents, i així no ens trobaran a nosaltres.

Mentre vostès segueixen ancorats en el passat amb ressentiments que no ajuden a enfortir la democràcia de què tots parlem i diem voler disposar plenament, fan despertar les seves formes d'odi i rancor, principalment a les noves generacions que pugen, que no han conegut per a res el fet que ressalten.

La majoria dels nostres avis, dels nostres pares, van tancar doloroses ferides que mai no haurien d'haver passat, i ara vostès, d'una forma selectiva i maliciosa, suggereixen, posant el dit a les ferides, que no s'han d'oblidar, però si han d'haver après per a no caure novament, per no cometre els mateixos errors. Però no, a vostès els dona joc per sobreviure, els dona maniobra política, encara que remogui les ferides del passat, només els preocupa el cop d'Estat del 23F, els GAL o l'abandó del Sàhara Occidental, aquest just de passada, perquè els va

caure pel camí a l'hora d'incorporar-lo a l'únic punt que es veu clarament quines són les seves pretensions.

Mentre vostès pretenen esmenar una llei de l'antic règim, nosaltres, el Partit Popular, pretenem posar en valor un nou règim de classificació, de desclassificació, d'accés de maneig a la informació classificada i protecció internacional de la informació. I esperem i volem confiar que en aquest camí ens trobem, però no amb el que ens plantegen avui aquí amb aquesta PNL tendenciosa i adoctrinada.

El Partit Popular està a favor de la desclassificació automàtica, d'avançar cap a un present i un futur millor, però mai si la causa que va motivar la classificació no ha desaparegut encara. La nostra condemna al cop i que davant els colpistes es va demostrar que la democràcia i les institucions que ens van donar van ser molt més fortes. I així ha de continuar essent, com més colpistes, més democràcia.

I vostès, al costat de qui estan senyors de MÉS per Mallorca? Estaria bé que es preocupassin de la resolució de més de 300 assassinats de persones innocents, de servidors públics, de persones que complien el deure de vetllar per la defensa de la democràcia, la llibertat i l'estat de dret, i que van ser assassinats pel terrorisme covard i cruel dels etarres, del tir al clatell i per l'esquena, i que encara està per resoldre; mentre els qui no ho justifiquen, els qui són els seus hereus polítics, són formacions polítiques amb les quals vostès mantenen molt bones relacions, així que poc poden parlar de transparència, informació i altres mites que s'inventen per atacar les institucions espanyoles, que tan odien i detesten.

Quan portin una proposició no de llei per condemnar els assassinats d'ETA, que estan sols, i que paguin els seus crims, l'últim comès a Mallorca, tindran una mica de credibilitat, mentrestant zero.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al Grup Parlamentari Unidas Podemos, té la paraula la Sra. Sans.

LA SRA. SANS I REGIS:

Gràcies, president. Bé, qualsevol país que es digui democràtic pensam que hauria de tenir una llei de secrets oficials que es trobi a l'alçada, com està ja en vigor a altres països democràtics amb aquesta desclassificació.

Són massa anys que han passat, no només d'aquests fets que es demanen a aquesta iniciativa, sinó de molts altres, i que, per una qüestió de pertànyer a un mateix país, la ciutadania ja hauria de poder conèixer molts d'aquests fets, i tal vegada ens deixariem d'aquestes discussions a dues bandes, d'això és un relat oficial, però després hi ha els secrets que encara no coneixem i tal vegada això sortiria a la llum i coneixeríem tots els detalls.

I això crec que no es tracta de voler reobrir velles ferides, ni res, simplement es tracta de conèixer la veritat. Crec que això sí que és transparència.

I aquí, en aquest país, durant l'arribada de la democràcia hi ha hagut sobretot dues forces polítiques que sempre han tingut la representació al Govern, la Sra. Cano explicava que s'havien fet algunes passes durant algun govern del Partit Socialista, i avui, per part dels governs Populars ens agradaria haver vist per ventura més accions, sobretot perquè ara vèiem aquí una defensa vehement del Sr. Camps, en què sí que hi hauria d'haver una llei on es puguin desclassificar aquests arxius, ell comenta que, no per temporal, sinó per altres qüestions. Bé, miri, jo crec que durant la tramitació parlamentària al Congrés dels Diputats, es podria fer perfectament i arribar a acords, perquè ha de ser una llei amb el màxim consens, però tampoc no els hem vist moure massa fitxa en aquest sentit. Llavors... bé.

Nosaltres, ja li dic, nosaltres estam a favor, Sr. Mas, votarem a favor d'aquesta iniciativa, ja sigui amb el seu redactat, ja sigui amb la proposta que li feia la Sra. Cano, o ja sigui amb unes modificacions. Per què? Perquè pensam que, com deia al principi, un estat democràtic ha de poder tenir tot això regulat i ha de poder tenir accés a aquesta documentació, com ja passa a molts altres països i sense cap por; és a dir, si varen ocórrer uns fets, doncs varen ocórrer, però no poden estar amagats a un calaix per a segles i segles, és a dir, això és una anomalia que va que ja fa massa anys que està així i que en el nostre país necessita evolucionar en aquest camp.

Per tant, hi donarem suport.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al Grup Parlamentari Ciudadanos, té la paraula el Sr. Méndez.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Gracias, Sr. Presidente. Desde luego que en cuestiones de calidad democrática y de acceso a la información deberíamos tener una legislación clara, transparente y fácil para el libre acceso, no sólo de los historiadores, sino incluso de los meros curiosos o aficionados a como se lleva a cabo la actividad política.

Ahora, es precisamente el cainismo con el que nos tratamos unos a otros, lo que nos impide llegar a esa determinación clara, quién lo propone, por qué lo propone, sobre qué temas lo propone. O sea, aquí el problema es: ¿tenemos de verdad un interés por los sucesos en todas...? Es que..., lógicamente no voy a participar en decidir ¿sus secretos, no quieren que sean desvelados, no son curiosos, no resultan históricos? No entremos en eso, pero digo: este desvelamiento de sucesos a la carta, con una tan clarísima, sí, lamentablemente pedimos aquí unos muy determinados, con unos clarísimos protagonistas, que están clarísimamente en la diana de..., digo, no es... no se preocupe, Sr. Mas, que yo entiendo que usted y yo..., quiero decir, yo lo que pienso es empezar a ver si yo logro también esta especie de pequeño disfrute, del que usted y yo estemos en un desacuerdo tanto fundamental, como general, tanto en lo

fundamental, como en lo accidental, sobre todas las cosas, sobre todos los hechos de todo lo que sucede.

Y aquí, digo que de lo que no somos partidarios en absoluto es que desvele a la carta, según lo que me conviene a mi, según el personaje al que aquí, pues personajes muy determinados a los que vamos a herir, además ya casi más en su memoria.

Entonces, pues sí, pues... (...), que el Maine no entró en la bahía de Santiago gratuitamente, no estalló provocando la guerra del 98 entre Estados Unidos y España casualmente, aquello no estalló porque sí, sino que ya se ha descubierto y comprobado que hay unos papeles de que aquello lo pintaron unos, intencionadamente, para provocar esa guerra. El Lusitania de la I Guerra Mundial llevaba todo el fondo de..., su carga era precisamente algodón de pólvora, una cosa que al más leve contacto con un torpedo, pues petó. Se cruzó además con el Mauritania, que iba transportando tropas, dato que los alemanes conocían. Se pidió a los de primera que no fueran al barco, o sea, una vez desvelado, ha quedado todo clarísimo que sí, que el Lusitania fue muy intencionada y provocativamente hundido para que los americanos entraran en la I Guerra Mundial.

¿Les resulta muy útil dato? ¿Quedan ustedes muy contentos? Pues el que tenga más odio al expansionismo y al imperialismo americano dirá: ¡uno más!; y el que no, dirá: bueno, pues hicieron lo que tenían que hacer y gracias a eso se llegó a la solución a la I Guerra Mundial. ¿Qué quieren que les diga?

Así que nosotros, como esto creemos que se hace dentro de esta cuestión, como cainita y no con la suficiente calma y tranquilidad que pedía el Sr. Camps, para reflexionar sobre hechos tan importantes como nuestra transparencia y nuestro acceso a la información, no seremos partidarios desde luego de esta propuesta.

Gracias. Gracias de todas maneras por su propuesta, Sr. Mas, que creo recordar había leído del 21 de junio, ¿no?, en el Congreso.

Muchas gracias por su aportación, ya está.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam al Grup Parlamentari VOX-Actua Balears, té la paraula el Sr. Rodríguez.

EL SR. RODRÍGUEZ I FARRÉ:

Gracias, Sr. presidente. Es curioso que antes alguno de los grupos ha dicho que se abstenia porque no se podía legislar hablando de rumores, y de lo que nos habla esta proposición es del rumor que ha salido en prensa, de que a lo mejor los temas del 23F, o del GAL, no se desclasifican próximamente.

A ver, pues mire, como licenciado en historia, a mi me encanta que se desclasifiquen secretos y que los historiadores tengan acceso a toda la información, para poder hacer su trabajo, aunque siempre hay que hacerlo con mucho cuidado, porque también se dice que a los historiadores se les ha dado un

poder del que no gozaban ni los antiguos dioses griegos, que es el de cambiar los hechos ya pasados.

Pero, concretamente, a lo que vamos es a que, como político y como patriota, por supuesto creo que ha de existir una ley de secretos oficiales, una ley que, en su extensión, en la duración de estos secretos ha de ser tan larga como sea necesario para salvaguardar los intereses del Estado. Así de claro, o sea, no tenemos en eso ningún problema, tan larga como sea necesario para salvaguardar los intereses del Estado, y normalmente, muchas veces, tan larga como para que los que fueron protagonistas de ciertos hechos, estén muertos. A veces posiblemente mucho mejor y, digan lo que digan, es una legislación que es comparable a muchísimas legislaciones de nuestro entorno europeo u occidental democrático, Estados Unidos, Inglaterra, o sea en muchos países, donde a día de hoy todavía no se han desclasificado secretos, que si 40 años les parece atrasado, ¡vamos!, 75, 80 o 90 les parecerá arcaico. Pero es así, evidentemente, esas leyes existen para proteger los intereses del Estado.

Ha dicho antes, desde Ciudadanos, ese señor... que no quiere entrar en unos secretos sí y otros no, pues, llegado el caso, pues si habremos de conocer todos los secretos, a nosotros nos encantará saber qué hay de realidad en esos soldados, que, por lo visto, ofreció el Sr. Putin al Sr. Puigdemont para llevar adelante la independencia catalana, y esta serie de secretos; nos encantará conocerlo en el futuro y saber cuáles son los frutos de esa investigación-espionaje del CNI, sobre líderes independentistas, que, como bien dijo la Sra. Olona, pocos se les espía, se les debería espiar mucho más, pero algún día me gustaría saber qué ha habido en claro de todo ese proceso de investigación de personas, cuyo interés no oculto es la ruptura de la unidad de la nación y la quiebra del Estado.

Pero, permítanme una anécdota personal, yo tenía creo que 15 años cuando se produce el golpe de Estado el 23F y mantenía una buena relación de amistad con un militar mallorquín, don Pedro Mas Oliver, que era ayudante de campo del teniente general Milans del Bosch, y había estado varias veces en su casa en Madrid, invitado por la familia, y cuando se produce el golpe de estado, pues un par de veces tuve ocasión de visitarlo en la prisión militar, en la que estaba preso. Comí con él y con el resto de implicados, el teniente coronel Tejero, el general Torres Rojas, etc., menos el general Armada, que lo tenían en un módulo aparte.

Como yo no estoy afectado por la Ley de secretos oficiales, el día que quiera, Sr. Mas, si me invita usted a un café, yo no tendré ningún problema, en contarle muchas anécdotas de lo que se produjo y que tiene muchas menos cuestiones oscuras de las que ustedes elucubran, porque ya nos ha dejado clara en su discurso introductorio cuál es su teoría de quién estaba detrás, o quién participó en este golpe de estado, que, en definitivas cuentas, afortunadamente, es algo que este país superó, yo creo que en parte ayudó a consolidar la democracia y que, sin duda alguna, la intervención de su majestad el Rey emérito, fue fundamental en que no siguiera adelante.

Con respecto al GAL, lamento decirle que no le puedo dar más información que aquella que es pública y notoria.

Y con respecto al Sahara Occidental, creo que también es muy notorio en qué circunstancias se produce el abandono de España del Sahara español.

En cuanto a la enmienda propuesta por el Partido Socialista, pues tendrán ustedes que entender que quien ha metido en la Comisión de Secretos Oficiales a los enemigos del Estado -a Bildu, a los separatistas catalanes-, haciendo una reforma exprés y por la puerta de atrás, del Reglamento del Congreso para permitir la entrada en esta comisión, precisamente de aquellas personas que quieren destruir el Estado, y ya se vio, porque, en cuanto se reunió la Comisión de Secretos Oficiales, el Sr. Rufián salió a los cinco minutos a decir todo lo que se había hablado en aquella comisión, entenderán que nada que provenga de ustedes, en lo que se refiere a la Ley de Secretos Oficiales, puede ser apoyado por nosotros, y menos el hacerla lo más deprisa posible. Cuanto más se atrase, mejor, a ver si ya no están ustedes en el Gobierno y podemos echarla atrás.

Gracias, Sr. Presidente.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Per part del Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes té la paraula la Sra. Sureda, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. SUREDA I MARTÍ:

Gràcies, Sr. President. Seré molt breu. El nostre vot serà favorable. És vera, com ha dit el Sr. Mas, que surten informacions i crec que és millor saber la realitat del que va passar i del que va succeir, i després, t'agradaran més o manco segons els temes que siguin, però sabràs el que hi ha, i ja!, crec que és això.

Evidentment, sempre hem de respectar la seguretat i la defensa de l'Estat, però s'ha de poder conèixer la història i els fets reals, i crec que el Sr. Camps ha dit que no hem d'estar ancorats al passat, no cercar odis ni rancors, jo crec que no és això, jo crec que el que hem de fer és que puguin sortir uns temes o uns altres i, com dic, realment, cercar, saber el que va passar i d'aquesta manera, coneixent els temes, evitarem que tornin passar.

Per tant, nosaltres, el nostre vot serà favorable.

Gràcies, president.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Ara, procedeix la suspensió de la sessió per un temps de deu minuts, per a la qual cosa es demana al grup proponent si vol la suspensió de la sessió o podem continuar.

EL SR. MAS I TUGORES:

No, president, jo proposaré una transacció basada en l'esmena presentada per la Sra. Cano que, com poden suposar, atès que és a ca seva, ja n'hem parlat abans i proposaré el redactat i, Sr. President, vostè la té perquè li he tramès.

EL SR. PRESIDENT:

Per tant, ara li correspon la intervenció del grup per fixar posició i assenyalar si accepta l'esmena, per un temps de cinc minuts, per favor.

EL SR. MAS I TUGORES:

Sí, gràcies, president. Abans de llegir la transacció, l'acord al qual hem arribat, sí que m'agradaria contestar un parell de coses, perquè s'han dit coses molt gruixudes avui, aquí. El Sr. Camps ha dit, el resum, el resum de tot el que ha dit el Sr. Camps és que votar és més greu que matar i assassinar, i que hi ha morts i segrestats de primera i morts i segrestats de segona. I això és molt greu, molt, moltíssim, i demostra el que són.

Per tant, no..., -jo he dit del resum, el resum-, vostè ha justificat el terrorisme d'Estat, que mata i assassina, que va matar i assassinar gent; ha dit que era molt greu el fet que una part de la població de l'Estat espanyol volgués votar i exercís aquest dret a vot, i que havien de menester un càstig molt, molt greu; i ha dit que hi havia morts de primera, que eren la gent a la qual havia assassinat un determinat grup terrorista. Això és el que vostè ha dit, en resum, clarament, a més.

I, a més, ha negat al jovent d'aquest país la possibilitat de conèixer la història, ha negat al jovent d'aquest país la possibilitat de conèixer la història! Per tant, això és el que vostè ha dit, el resum que vostè ha fet. És molt greu, molt, molt, molt, molt, greu! I la veritat és que hauria de fer un pensament si de veres, de veres, se sent..., diu el que se sent o se sent allò que diu, diu que és democràtica, de veres, de veres, hauria de fer un pensament.

Nosaltres no posam en dubte la necessitat d'una llei de secrets d'Estat, nosaltres posam en dubte la Llei de secrets d'estat franquista, això sí que ho posam en dubte, és clar que sí, només faltaria, i creiem que ja és ben hora de superar-la, això sense cap dubte ni un.

I, a més, vostè ho ha dit, vostè, quan ha dit que, encara que fos un rumor hauriem d'estar alerta perquè *cuando el río suena...*, idò això, és a dir, tant hi ha d'aquí a allà com d'allà a aquí.

I, si per la qualitat democràtica que vostè pretén d'aquest Estat, la idea és que el cop d'Estat va estabilitzar la democràcia, que un cop d'estat militar va estabilitzar la democràcia, -no..., no pos en dubte que aquesta és la seva ideologia, vull dir, no, no, no és que ho posi en dubte, la mostren cada dia-, però estam molt enfora! Vostè va anar a dinar amb els colpistes i els meus pares es varen haver d'amagar dos dies, aquesta és la diferència: els meus pares eren al costat de la democràcia i vostè era al costat dels colpistes militars. Aquesta és la diferència que hi ha entre vostès i nosaltres, nosaltres som a aquest costat de la història.

Ho ha dit ell, que va anar..., que anava a dinar amb els colpistes, no ho he dit jo, eh?, ho ha dit ell i n'està orgullós, eh...

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

No, no, jo he dit vostès, parlava de VOX, Sr. Sagreras, parlava de VOX, ara; són els seus socis, però parlava d'ells, no de vostès.

EL SR. PRESIDENT:

S'entén.

EL SR. MAS I TUGORES:

En definitiva, l'esmena, la transacció: "El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de l'Estat a culminar de manera urgent la modificació de la llei que regula els secrets d'Estat..., secrets oficials, per tal de garantir..."

(Remor de veus)

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sagreras, està llegint com quedarà la transacció, seria tan amable de callar, perquè pugui quedar registrat?

EL SR. MAS I TUGORES:

Torn començar: "El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de l'Estat a culminar de manera urgent la modificació de llei que regula els secrets oficials per tal de garantir que es desclassifiquin els arxius i, en particular, garantir que siguin públics els referits als fets del 23F, i tot allò referit al cas del GAL o al procés d'abandonament del Sàhara Occidental i els fets que envoltaren la Marxa Verda, entre d'altres".

Aquesta seria la proposta de transacció com a punt d'acord. Si cap grup no..., bé, sí.

EL SR. PRESIDENT:

Per tant, ara, dita la transacció, si cap grup no s'oposa a aquesta transacció, passariem a la votació de la Proposició no de llei RGE núm. 6802/21, amb la transacció proposada.

Per tant, vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions? Cap.

Per tant, són 6 vots a favor presencials, més 1 per videoconferència, i 4 vots en contra. En conseqüència, queda aprovada la Proposició no de llei RGE núm. 6802/21, relativa a secrets oficials.

I no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS